

TER ONDERTEKENING

Aan: MPVO

Kansengelijkheid en
Onderwijsondersteuning

Van

Persoonlijke levie

T Persoonlijke levensfeer: bes

Persoonlijke levensf

T Persoonlijke levenss

Datum

27 maart 2023

Referentie

37550444

Bijlagen

Kamerbrief + bijlagen

Bundel openbaarmaking nota's

nota

Kamerbrief samen de schouders onder passend onderwijs

Aanleiding

Op 23 maart heeft u schriftelijk gereageerd op de kamerbrief 'Samen de schouders onder passend onderwijs'. Naar aanleiding van uw opmerkingen is de kamerbrief aangepast. Ook is de brief aangepast door ontwikkelingen op de dossiers 'zorg in onderwijstijd' en 'reserves van de samenwerkingsverbanden'. En is een passage opgenomen in de brief over een verzoek van de Tweede Kamer in het kader van de situatie bij Stad & Esch.

Geadviseerd besluit

Bent u akkoord met verzending van de kamerbrief 'Samen de schouders onder passend onderwijs', inclusief de voortgangsrapportage II Verbeteraanpak Passend Onderwijs en overige bijlagen?

Kernpunten

- Aangepaste passages n.a.v. uw opmerkingen:
 - Inleiding
 - Inclusief onderwijs
 - Verzuim
 - Leerlingenvervoer
 - Norm basisondersteuning
- De brief is op passages afgestemd met de betrokken veldpartijen.
- De kamerbrief is ter informatie gedeeld met uw collega MOCW.
- De stas van VWS wordt tegelijkertijd om instemming gevraagd.

Toelichting wijziging tekst verzuim

In de passage over verzuim zijn uw vier opmerkingen verwerkt. Ook is de passage afgestemd met de deelnemers van het thuiszittersoverleg. Dat heeft reacties opgeleverd van: Ouders & Onderwijs, Ingrado, MBO Raad, PO-Raad, VO-raad, sectorraad GO en de sectorraden van de SWV PO en VO. De reacties waren overwegend positief over de brief. Er werd meermaals genoemd dat deze laat zien dat er naar het veld is geluisterd. Op een aantal kleine punten zijn er nog verzoeken voor wijzigingen geweest, die hebben we zoveel mogelijk geaccomodeerd. Met de opmerkingen in de kantlijn ziet u steeds toelichting op de wijzigingen. Deze zitten hoofdzakelijk in de slag naar aanwezigheidsbeleid. Kleinere punten zaten in ook het mbo en vso meenemen, het onderscheiden van de rollen van het samenwerkingsverband (swv) en de lpa en het benoemen van het vervolgtraject.

Toelichting wijziging tekst Zorg in Onderwijstijd:

Op 21 maart sprak u met de staatssecretaris van VWS over (onder ander) dit onderwerp. Daar is besloten met de voorgestelde aanpak aan de slag te gaan, maar ook aandacht te houden voor een toekomstbeeld met meer ontschotting. Er zijn een aantal wijzigingen doorgevoerd in de tekst over zorg in onderwijstijd in de Kamerbrief over passend onderwijs:

- Op uw beider verzoek is de tekst actiever gemaakt. Dit is slechts deels gelukt, omdat IRF waarde hecht aan een voorzichtige formulering totdat de financiële consequenties (uitgangspunt is budgetneutraal) goed inzichtelijk zijn gemaakt.
- In de tekst is opgenomen dat u en de staatssecretaris de wens van collectieve financiering met ontschotting van financiële kaders onderschrijven en dit als toekomstbeeld zien waar u op termijn naartoe wilt werken.

Nadere toelichting rondom reserves van Samenwerkingsverbanden

- Op 21 maart heeft u gesproken met de voorzitters van het netwerk LPO en de Sectorraad samenwerkingsverbanden VO, naar aanleiding van de generieke korting op het budget van de samenwerkingsverbanden die u heeft aangekondigd.
- U heeft hen daarin gevraagd om alsnog te komen met een plan om de middelen die uit de generieke korting komen op een andere manier in te zetten voor passend onderwijs.
- **Lopende onderhandelingen**

[Redacted text block]

- Dit betekent dat wij op dit moment van hen geen plan zullen ontvangen voor herbesteding van de middelen uit de generieke korting en hierover verder niets in de brief hebben opgenomen, behalve dat het gesprek heeft plaatsgevonden.
- **Eenheid van kabinetsbeleid**

[Redacted text block]

Toelichting situatie Stad & Esch

- De Tweede Kamer heeft verzocht om een afschrift van de reactie op een brief van OCW aan het bestuur Stad & Esch. Dit bestuur heeft ons eind februari

Datum
27 maart 2023

een brief verstuurd met daarin het verzoek om te komen tot een oplossing voor een probleem in de regio waarin het niet goed meer lukt om vso-leerlingen een plek te geven.

- Wij zijn over de complexe situatie en de oplossingsrichtingen nog in gesprek met de betrokkenen en hebben daarom nog geen schriftelijke reactie gegeven.

Aan de Tweede Kamer melden we daarom mee dat wij nu geen afschrift kunnen sturen, maar dit alsnog zullen doen zodra we hebben gereageerd op de brief van Stad & Esch.

<i>Datum</i>	<i>Overleg</i>	<i>Opmerking</i>
29/30/31 maart	Versturen Kamerbrief naar de Kamer	<ul style="list-style-type: none">• Bijlage 1: Voortgangsrapportage II Passend Onderwijs• Bijlage 2: Nulmeting Doelstellingenmonitor passend onderwijs• Bijlage 3: Bijlage Nulmeting Doelstellingenmonitor passend onderwijs• Bijlage 4: Evaluatie Steunpunt Passend onderwijs• Bijlage 5: Eindrapportage landelijke norm basisondersteuning• Bijlage 6: Rapport Tijd voor ondersteuning• Bijlage 7: Themaonderzoek Verschillen tussen samenwerkingsverbanden• Bijlage 8: Onderzoek Ouders over leerlingenvervoer• Bijlage 9: Analyse Leerplichttelling schooljaar 2021/2022• Bijlage 10: Leerplichttelling 2021/2022

Datum
27 maart 2023

		<ul style="list-style-type: none"> • Bijlage 11: Onderzoek Ingrado beleid Wetsvoorstel verzuim • Bijlage 12: Onderzoek flankerend beleid Wetsvoorstel verzuim • Bijlage 13: Reactie op brief over reserves samenwerkingsverbanden
30 maart 16:15-17:00	Eerste vooroverleg MPVO Commissiedebat Passend Onderwijs	
31 maart	Eventueel aangepaste versie voorbereidingsdossier in tas	
3 of 4 april	Aanvullingen op voorbereidingsdossier nav vooroverleg/sondering in tas.	
5 april 09:15-10:00 5 april 10:00-16:00	Vooroverleg debat Debat Passend Onderwijs	MPVO + Stas VWS MPVO + Stas VWS
31 mei 10:00-13:00	Debat Onderwijs Zorg	Onder voorbehoud

TER BESLUITVORMING

Aan: MPVO

Kansengelijkheid en
onderwijsondersteuning

Van
Persoonlijke levenssfeer - bescherming

Datum

06 maart 2023

Referentie

37146702

Bijlagen

nota

Update verzuimaanpak bij Kamerbrief Passend Onderwijs

Donk! goed werk.

Aanleiding

Deze nota hoort bij de Kamerbrief Passend Onderwijs en de voorbereiding op het debat in de Tweede Kamer hierover. Hierover staat op 14 maart een gesprek gepland, waarvoor u separaat voorbereiding ontvangt. De voorliggende nota kan ook worden besproken op 14 maart. De Kamerbrief bevat als één van de onderwerpen een update over de verzuimaanpak. Met deze nota lichten we dit onderdeel van de Kamerbrief en de dilemma's die daarop spelen nader toe. De input voor de Kamerbrief bestaat uit het wetsvoorstel (WV) Verzuim (2), de leerplichttelling (3) en de digitale school (4). In deze nota is ook een update over de gesprekken met O&O opgenomen (1) en een verzoek tot herprioriteren voor de subsidie van Kennisnet voor de digitale school (5). We zijn er met Ouders en Onderwijs voor 75% uit en we adviseren u om in te stemmen met het voorstel om een aantal onderdelen aan te passen in het wetsvoorstel en een aantal zaken procesmatig aan te passen.

Geadviseerd besluit

- 1a. We adviseren u in te stemmen met de voorgestelde wijzigingen van het WV.
- 2a. We adviseren u in de Kamerbrief het nieuwe wetsvoorstel (paragraaf 2) wél op hoofdlijnen te schetsen. Als u akkoord bent, passen we de Kamerbrief aan.
- 2b. We adviseren u in te stemmen met het delen van het onderzoek naar flankerend beleid bij het WV Verzuim met de Kamerbrief Passend Onderwijs.
- 5a. We adviseren u akkoord te gaan met herprioritering van financiële middelen voor de Digitale School.

Zie nota

Kernpunten

Naar aanleiding van de kritische houding van O&O (mede namens o.a. andere ouderorganisaties, LAKS en LBVSO) op eerdere versies van het wetsvoorstel zijn op uw verzoek gesprekken gevoerd over mogelijke aanpassingen. De gesprekken met O&O (onderdeel 1) verlopen positief. O&O en wij (ambtelijk OCW) hebben er vertrouwen in dat we tot een breed gedragen voorstel kunnen komen. Hieronder wordt geschetst welke wijzigingen we nu voorstellen t.o.v. het wetsvoorstel dat in internetconsultatie is gegaan. Graag horen we of u akkoord bent met deze wijzigingen. Die behelzen aanpassing van een aantal onderdelen, het schrappen van een aantal onderdelen of het procesmatig wegzetten (1a) en hoe u die op wilt nemen in de Kamerbrief (2a). Verder wordt een samenvatting gegeven van de andere onderdelen van de Kamerbrief (2b, 3 en 4). Tot slot vragen we uw akkoord om verder te kunnen met de uitwerking van de digitale school (5a).

*meer zien!
Complimenten!
En lukt het ook
hen terecht enthousiast
voor te krijgen. Zou de
moete waard zijn!*

Datum
6 maart 2023

Toelichting

1. U heeft bij de brainstorm over de VGR Passend onderwijs van 16 februari gevraagd om samen met het veld te komen tot een wetsvoorstel verzuim dat gesteund wordt. U heeft daarbij gevraagd te starten met O&O omdat zij eerder een van de meer kritische partijen waren. Met dit proces zijn wij momenteel volop bezig. Er zijn twee overleggen geweest met Ouders & Onderwijs op 20 februari en 6 maart. Op 9 maart staat een overleg met Ouders & Onderwijs en Ingrado gepland en is er op 13 maart een thuiszitterstafel met een brede vertegenwoordiging van veldpartijen. Daarna kunnen we u opnieuw updaten over de voortgang.

Op de bedoeling en de intentie van de wet zitten we op één lijn met O&O: elk kind moet in beeld zijn en gemist worden als het er niet is. Ook heeft O&O uitgesproken er na deze gesprekken vertrouwen in te hebben dat we er samen uitkomen. Vanuit beleid delen wij dat positieve beeld. De gesprekken met O&O leiden momenteel tot onderstaande beeld van het WV:

Wanneer voorgesteld
jullie 100% voor de best?

O&O stemt in met een aantal onderdelen van het WV zoals het er lag:
Het registreren van al het verzuim (inclusief geoorloofd verzuim) op scholen.
Het aanscherpen van verzuimbeleid op scholen met voorschrijvende elementen, waaronder in welke gegevens zoals absentieredenen (dus gedetailleerder dan alleen (on)geoorloofd verzuim) een school verzuim registreert en welke gegevens de school wanneer deelt en met wie.
Het verduidelijken van de mogelijkheid om ook bij zorgelijk verzuim (geoorloofd verzuim of ongeoorloofd onder de grens van 16u in 4 weken) een melding te doen bij de leerplichtambtenaar (lpa). Mogelijk is een andere term hierbij wel beter passend, zoals een adviesvraag. De bestaande wetgeving over het delen van luxe verzuim en ongeoorloofd verzuim met de lpa blijft ook gehandhaafd.

..... oek!

Met een aantal kleine aanpassingen denken we elkaar te kunnen vinden op de volgende onderdelen:
Al het verzuim wordt wel landelijk verzameld (bij DUO), maar dat gebeurt enkel op schoolniveau en is niet individueel herleidbaar tot een leerling. Dit geeft regionaal en landelijk beter zicht in het verzuim. We moeten nog nader overleggen met DUO of dit voor hen haalbaar is als nieuwe taak, maar een eerste verkenning was positief. Dit wordt uitgezocht voor het debat.
Ook wordt het verzuim alleen in drie grofmazige categorieën landelijk verzameld: ongeoorloofd, geoorloofd en luxe verzuim. Scholen registreren tenminste in bovenstaande categorieën, maar mogen op school ook gedetailleerder absentieredenen opnemen, mits dat in hun verzuimbeleid wordt beschreven.
Wat ons betreft geven bovenstaande 2 regels een redelijke balans tussen de zorgen over privacy en het verscherpte landelijke en regionale zicht op

verzuim. Deze zorgen zijn naast in de internetconsultatie en door O&O, inmiddels ook geuit door onze interne functionaris gegevensbescherming (FG).

Dit vraagt in ieder geval een goede handreiking voor scholen maar waarschijnlijk ook afspraken met softwareleveranciers om ervoor te zorgen dat verzuim in de juiste categorie wordt gemeld. Dit zullen we gelijktijdig aan de verdere stappen van het wetsvoorstel oppakken. Zo zoeken we nog uit waar we 'te laat' onderbrengen. Dat is *niet* ongeoorloofd verzuim, maar sommige scholen zien dat soms wel zo, waardoor de data vertroebeld wordt. Mogelijk is een aparte categorie nodig, maar deze gegevens zullen dan (net als geoorloofd verzuim) alleen op schoolniveau worden gedeeld.

Het samenwerkingsverband (SWV) krijgt inzicht in de verzuimgegevens op schoolniveau. Dit is niet herleidbaar tot een individuele leerling. SWV ontvangen deze data ten behoeve van hun bestaande taak voor het creëren van een dekkend aanbod, niet voor een nieuwe taak op het terugdringen van verzuim. Hiervoor moet wel afdoende wettelijke grondslag worden gecreëerd. SWV kunnen dan dus wel op basis van verzuimgegevens op schoolniveau in gesprek met een school over verzuim en mogelijke ondersteuningsbehoeften. We moeten nog nader afstemmen met SWV of dit afdoende informatie is voor hen. Daarnaast krijgen zij ook gegevens omtrent de aantallen vrijstellingen 5 onder a en absoluut verzuim.

O&O ziet niet de noodzaak van het creëren van een extra grondslag voor SWV voor het geven van individueel advies en bemiddeling bij het terugdringen van verzuim. Wij ondersteunen dit, omdat uit bestaande wetgeving reeds volgt dat het SWV het bevoegd gezag kan adviseren over de ondersteuningsbehoefte van een individuele leerling en het initiatiefwetsvoorstel over leerrecht van Van Meenen hier deels in voorziet. Wel moeten we hierover nog overleg voeren met de (vertegenwoordigers van) de SWV.

Op een aantal punten hebben we elkaar nog niet gevonden. We verwachten dat we nog stappen kunnen zetten, maar niet dat we deze volledig oplossen voor het debat. Ons voorstel is dat we deze schrappen uit het WV en/of procesmatig schetsen in de Kamerbrief:

De gegevens die de lpa ontvangt: in het voormalige voorstel staat dat de lpa ook gegevens (specifiek van individuele leerlingen) over geoorloofd verzuim kan ontvangen. Hier is O&O sterk op tegen, ook na toestemming van ouders. We kunnen dit schrappen en dat komt ook tegemoet aan de privacyzorgen (mede geuit door de FG van OCW), maar het haalt wel een deel van de stevigheid uit het wetsvoorstel. De lpa kan immers niet meer al het geoorloofd verzuim van een leerling inzien en kan dus minder makkelijk vroegtijdig ingrijpen om erger (langdurig verzuim, thuiszitten) te voorkomen. We voeren hierover deze week nog een gesprek met Ingrado.

De (veranderende) rol van de Leerplichtambtenaar (lpa): O&O wijst erop dat de lpa de mogelijkheid heeft om een leerling strafrechtelijk te vervolgen. Een beweging naar een meer ondersteunende rol is mogelijk, maar die moet wat O&O betreft eerst verder worden ingezet voor we daarbij ook meer ruimte

Anders schrappen,
duidelijkheid 100%
voor debat

maken om gegevens te verstrekken aan de lpa. Ook vraagt O&O zich af hoe deze taak dan samenhangt met de zorgplicht van de school en het SWV. Een ander vraagstuk is hoe je de groep die je strafrechtelijk wilt vervolgen zou kunnen scheiden van de groep die je ondersteunend wil begeleiden. In de Kamerbrief zouden we kunnen schetsen dat dit in de toekomst verder wordt uitgezocht. Dit werd oorspronkelijk ook niet benoemd in het WV.

De slag van verzuimbeleid naar aanwezigheidsbeleid: Ingrado zou deze beweging graag zien, omdat het uitgaat van het positieve en het betrekken van elke leerling. O&O uit zorgen dat er te veel nadruk komt op aanwezigheid als doel op zich, ook voor kinderen waar dat niet haalbaar is. Dit staat niet letterlijk in het wetsvoorstel, maar komt wel terug in het onderzoek naar flankerend beleid. Meerdere partijen hebben daarin uitgesproken meer tijd te willen voor het goed invoeren van aanwezigheidsbeleid. Vanuit beleid snappen we deze zorgen. Ook hierover zouden we in de Kamerbrief kunnen opnemen dat nader onderzoek volgt.

Vrijstelling 5 onder a: O&O heeft twijfels bij de rol van het SWV in het onderwijskundig perspectief bij het afgeven van de vrijstelling, zoals dat in het voormalige voorstel zit. Dit zit onder andere op dat voor een deel van de leerlingen eerder in het traject het SWV al een rol heeft gespeeld; waarom zou het SWV dan nog een advies moeten geven bij het tot stand komen van een vrijstelling? Daarnaast heeft O&O zorgen geuit over de rechtspositie van ouders ten aanzien van dit perspectief. O&O vindt dat in het initiatiefwetsvoorstel Van Meenen over leerrecht betere stappen worden gezet in het tegengaan van het aantal vrijstellingen. We delen namelijk wel allemaal de wens om het aantal vrijstellingen terug te dringen. Het betrekken van het onderwijskundig perspectief door een SWV bij leerlingen die nog niet staan ingeschreven (of nog nooit ingeschreven hebben gestaan) op een school zou mogelijk wel een optie kunnen zijn. Die optie zouden we graag nog verder onderzoeken en bespreken met o.a. de SWV en jeugdartsen.

- a. Stemt u in met de wijzigingen zoals die hierboven worden voorgesteld en stemt u in met het schrappen of procesmatig wegzetten van de punten waarover we nog geen overeenstemming bereiken? O&O kan zich vinden in het procesmatig adresseren van deze punten in de Kamerbrief voor het debat.

2. T.a.v. het WV verzuim is in de brief nu het voorstel geschetst zoals we dat aan u hebben voorgelegd in de brainstorm in december over het WV verzuim. Dat moeten we nog aanpassen op basis van de afspraken die we deze weken maken met de veldpartijen. Aangezien er nog veel in beweging is, zouden we er als alternatief ook voor kunnen kiezen om nu de dilemma's te schetsen waar we mee bezig zijn en de planning (inwerkingtreding per augustus 2024 lijkt nog steeds haalbaar). De nadere uitwerking nemen we dan mee als we het WV in het najaar 2023 aan de Kamer aanbieden.

Zouden jullie kunnen
Vragen wat zij hier
RV opgenomen of
geschrappt zullen hebben
Dat wil ik wel volgen

Ja en verzuim
schrappen

Ik deel die zorg
Wat is het
voorstel van O&O
hierop? graag terugh
dan

En daarmee tot
100% komen, dan ok
voor debat

Nee, lieve aanpakken

In ieder geval zouden we met deze Kamerbrief graag het onderzoek naar flankerend beleid aan de Tweede Kamer aanbieden, zodat we ons aan de termijnen van openbaarmaking houden. We hebben een eerste concept van dit rapport ontvangen op 8 maart. Het rapport geeft een eerste richting voor hoe een school het verzuimbeleid in kan vullen. Het rapport bevestigt ook de zorgen die eerder door het veld en de FG zijn geuit, zoals over de privacy maar ook over de mogelijke overgang van verzuimbeleid naar aanwezigheidsbeleid en de snelheid waarmee het wetstraject eerder was ingezet.

zie hiervoor
↑

- a. Wat is uw voorkeur voor de tekst over het WV Verzuim? Ons advies is wél de inhoudelijke keuzes te schetsen die we willen maken, zoals in bovenstaand voorstel. We hebben dan de kans om te reageren op de door het veld en de FG geuite zorgen en we kunnen de Tweede Kamer meenemen in de voortgang. Vanzelfsprekend updaten we dat dan nog op basis van de lopende gesprekken.
 - b. Stemt u in met het delen van het onderzoek naar flankerend beleid met deze brief?
3. Over de jaarlijkse leerplichttelling werd in vorige jaren een aparte brief gezonden. Het leek ons goed dit in het bredere beeld te plaatsen van (het WV) verzuim en passend onderwijs en dus op te nemen in een bijlage bij de Kamerbrief passend onderwijs. Uit de telling blijkt dat het langdurig relatief verzuim (verzuim langer dan 4 weken, maar wel ingeschreven op een school) afneemt. Het absoluut verzuim is flink gestegen, maar daarvoor is een duidelijke verklaring in de toestroom van Oekraïense leerlingen. Helaas is ook het aantal vrijstellingen 5 onder a opnieuw gestegen. Uit onderzoek van Ingrado blijkt dat de leerplichttelling lastig te duiden is, waar het WV verzuim een oplossing voor kan bieden aangezien de registratie eenduidiger wordt en de data zo beter te interpreteren.

Verklaring daarom?

4. T.a.v. de Digitale School is de stand van zaken beschreven in de Kamerbrief en zijn de uitgangspunten nader uitgewerkt. U meldt onder andere dat bestaande initiatieven in kaart worden gebracht en dat u de uitbreiding van bestaande en totstandkoming van nieuwe initiatieven actief wil stimuleren. Dat gebeurt middels een financiële stimulans (via de circa € 7,5 miljoen die vanaf 2024 uit het CA beschikbaar zijn) met daaraan gekoppeld praktijkonderzoek, het ontsluiten van bestaand onderzoek en het organiseren van stakeholderbijeenkomsten en creëren van netwerken. Verder is een digitaal initiatief ook toegelaten tot de onderwijszorgarrangementen. In het najaar ontvangt de Kamer een uitgebreidere brief over de digitale school.

giving jillie check.
Ik zie hier of
CA wel echt voort
mee wil maken
Zonder jillie mij
oplossing kunnen laten
? en hoe omme dat nog
meer zou kunnen?

Financiële gevolgen

5. We hebben Kennisnet nodig om succesvol en snel een subsidieregeling voor de digitale school te maken. We hebben haar zowel nodig voor de voorbereiding van de regeling als later bij de uitvoering. Het is de bedoeling

dat Kennisnet al in 2023 start met (inter)nationaal onderzoek naar bestaande initiatieven en de effectiviteit daarvan. Daarnaast is het de bedoeling dat Kennisnet leernetwerken opzet en zo een belangrijke rol speelt in het ontsluiten van kennis voor scholen, samenwerkingsverbanden en ouders. Deze kennis over bestaande initiatieven en wat werkt hebben we nodig voor het opzetten van de subsidieregeling, waarna Kennisnet later het praktijkonderzoek bij de regeling kan uitvoeren. Als Kennisnet in 2023 deze kennis over bestaande initiatieven en wat werkt niet voor ons ontsluit, kunnen wij geen (goede) subsidieregeling maken die snel kan starten. Het is de bedoeling dat de subsidieregeling dit najaar wordt gepubliceerd en dat initiatieven vanaf voorjaar 2024 geld ontvangen.

Vanaf 2024 zijn er dan ook structurele CA-middelen voor de digitale school beschikbaar. Om daarvoor al te starten met de voorbereidende werkzaamheden door Kennisnet, was in 2022 een incidentele post van € 1 mln vanuit CA-middelen pijler kansengelijkheid gereserveerd. Vorig jaar is het niet gelukt dat bedrag hieraan te besteden. Binnen OCW is afgesproken om dit bedrag alsnog beschikbaar te stellen via de eindejaarsmarge. Deze middelen komen dus vrij bij de voorjaarsnota eind april. Om nu al te kunnen beginnen met de uitvoering en geen vertraging op te lopen met de subsidieregeling digitale school, stellen wij voor om € 400.000 tijdelijk te herprioriteren op het bestedingsplan KO. Voor de tijdelijke dekking in aanloop naar de dekking bij de voorjaars-besluitvorming kan de post 'Andere toetsaanbieders' van artikel 1 ingezet worden. Dit kan omdat de aangevraagde subsidies voor 2023 € 400.000 lager uitvallen dan begroot. Na de voorjaarsnota kan deze herprioritering worden teruggedraaid.

- a. Graag vragen we uw akkoord op deze herprioritering.

*Prima. Is dat gegeven
of mer nodig, zie
ook vraag P.5*

TER BESLUITVORMING

Aan: MPVO

Kansengelijkheid en
Onderwijsondersteuning

Van

Persoonlijke levensstaat - besche

Datum

09 maart 2023

Referentie

37219641

Bijlagen

Interdepartementaal

afgesteld

VWS

nota

Voorgestelde aanpak zorg in onderwijstijd (ZiO)

Aanleiding

Op 5 december 2022 heeft de staatssecretaris van VWS, mede namens u de eindrapportage "Naar collectieve financiering van Zorg in onderwijstijd" van DSP-groep & Oberon naar de TK verzonden, met de toezegging¹ dat de TK in het voorjaar van 2023 geïnformeerd wordt over de gezamenlijke oplossingsrichting.

In deze nota wordt uw akkoord gevraagd op de voorgestelde aanpak voor het eenvoudiger organiseren en financieren van zorg in onderwijstijd (hierna: ZiO), zoals deze ook is besproken in het directeurenoverleg tussen OCW en VWS. Hierover staat alvast een passage opgenomen in de Kamerbrief bij de voorgaansrapportage passend onderwijs, die voorafgaand aan het debat passend onderwijs op 5 april aan de Tweede Kamer verstuurd zal worden. Deze passage handhaven we indien u akkoord bent. Het debat onderwijs en zorg, waarbij zorg in onderwijstijd staat geagendeerd, vindt zoals nu gepland na het meireces plaats.

De voorgestelde aanpak wordt gelijktijdig in een nota voorgelegd aan de staatssecretaris van VWS. U spreekt de staatssecretaris van VWS op dinsdag 21 maart, ter voorbereiding op het debat van 5 april.

Geadviseerd besluit

Akkoord te gaan met:

1. De oplossingsrichting zoals hieronder beschreven met daarin uit te werken aanpassingen in bestaande wet- en regelgeving (Jeugdwet, Wet langdurige zorg en onderwijswetgeving) met uitzondering van de Zorgverzekeringswet (Zvw); maar we sorteren niet voor op een grote stelselwijziging waarin wordt toegewerkt naar één collectieve pot.
2. Nader definiëren van zorg in onderwijstijd, en daarbij verduidelijken welke taken vanuit onderwijs dan wel zorg worden uitgevoerd en gefinancierd en bieden van handelingsperspectief;
3. Opzetten van een ontwerptafel (aanbeveling uit het rapport) gericht op afstemming over en uitwerken met het veld van de voorgestelde aanpak;

¹ Kamerstukken II, 2022-2023, 31 497, nr. 444

Kernpunten

Politieke context en korte voorgeschiedenis

- In 2018 zijn tien maatregelen genomen door het Kabinet Rutte III om de samenwerking tussen de zorg en het onderwijs te verbeteren.
- Onderstaande aanpak is een uitwerking van de opdracht uit het regeerakkoord Kabinet Rutte III om de financiering van ZiO te vereenvoudigen, tevens één van de (ingewikkeldere) maatregelen.
- Tijdens VAO Onderwijs en Zorg (19 februari 2020) zijn een tweetal moties² van lid Van Meenen aangenomen m.b.t. de zorg in onderwijstijd. Eén van de moties betreft het ontschotten van de middelen voor onderwijs, ondersteuning en zorg.
- In 2019 is onderzoek uitgevoerd door Berenschot dat vaststelde dat door het onderwijs een aanzienlijk deel van de beschikbare onderwijsmiddelen aan zorg wordt besteed. Tevens werd vastgesteld dat er een grijs gebied bestaat tussen zorg en onderwijs.
- VWS en OCW hebben op basis daarvan afgesproken onder andere twee pilots zouden worden gedraaid en vijftig scholen zouden worden ondersteund door zorgarrangeurs gericht op het eenvoudiger organiseren van zorg in onderwijstijd (binnen bestaande wet en regelgeving). Oberon & DSP hebben de opdracht gekregen om de pilots en inzet van de zorgarrangeurs te volgen en hebben eind 2022 een eindrapportage hierover opgeleverd.
- Hieronder volgt een voorgestelde aanpak op basis van het onderzoek en de aanbevelingen van Oberon & DSP (2022). De voorgestelde maatregelen zoals hieronder uitgewerkt moeten nog verder met het veld worden besproken, mede om te bezien of we hiermee voldoende tegemoet komen aan de ervaren knelpunten. Zij worden o.a. betrokken in de nog op te richten ontwerptafel (zie beslispunt).

Uit het onderzoek (2022) blijkt dat:

- Het financieren en organiseren van zorg in onderwijstijd een complex probleem is en dat er geen eenvoudige, eenduidige en gedragen oplossing bestaat om de middelen vanuit onderwijs en zorg voor ZiO volledig te bundelen (collectieve pot).
- Binnen het zorgstelsel de zorg op dit moment geleverd wordt op basis van individuele beschikkingen en indicaties, wat op school zorgt voor een ingewikkelde administratieve last en een veelheid aan zorgaanbieders voor leerlingen.
- Het onderzoek alleen heeft gekeken naar cluster 3 en 4 van het speciaal onderwijs en laat zien dat in het huidige stelsel collectieve inzet van ZiO binnen de huidige wet- en regelgeving nu al op sommige scholen op kleine schaal wordt toegepast. De meerwaarde is direct merkbaar voor betrokkenen.

² Kamerstukken II, 31497, nr. 352; Kamerstukken II, 31497, nr. 353

- Ondanks de meerwaarde de collectieve inzet van ZIO binnen de huidige wet- en regelgeving op dit moment als "complex", "tijdrovend" en "kwetsbaar" wordt ervaren. Betrokkenen zijn vaak afhankelijk van 'persoonlijke inzet van kartrekkers, lokaal draagvlak en incidentele middelen.
- Er een grote wens vanuit het veld bestaat voor een snelle, eenvoudige, regelarme, toekomstbestendige en niet-vrijblijvende collectieve inzet. Met als doel meer rust in de klas - bijvoorbeeld minder verschillende hulpverleners - en regelarm organiseren en financieren van ZIO.
- Er sprake is van een breed draagvlak voor een *collectieve scenario* en een gedeeld gevoel van urgentie onder professionals, beleidsmakers en bestuurders. Zij hebben volgens het rapport behoefte aan een duurzame en structurele oplossing die de huidige vrijblijvendheid overstijgt, aan een helder toekomstperspectief dat zowel richting geeft als speelruimte biedt.
- Er momenteel een grote diversiteit van taken bestaat die vanuit onderwijs en zorg worden uitgevoerd, maar dat een strike afbakening van deze taken en financiering vanuit onderwijs en zorg ingewikkeld is (er is een grijs gebied).
- Zorg in onderwijstijd wordt betaald uit verschillende financieringskaders, met name (en meest relevant) onderwijs, Jeugdwet, wet Langdurige Zorg (Wlz) en de Zorgverzekeringswet (Zvw). Er kan op verschillende manieren naar de taken en ondersteuning die vallen onder zorg in onderwijstijd gekeken worden. De onderzoekers maken voor de definitie van zorg in onderwijstijd onderscheid in een smal, medium en breed scenario. In het smalle scenario zijn alleen hele specifieke en zwaardere zorgtaken onderdeel van zorg in onderwijstijd, terwijl in het brede scenario de totale omvang aan zorg en ondersteuning is opgenomen in de definitie.
- In het brede scenario circa 700 miljoen euro wordt besteed aan zorg en ondersteuning, in cluster 3 en 4 van het speciaal onderwijs. Het onderwijs betaalt circa 2/3^e in het brede scenario (66% van €704 mln.) en 1/3^e van de inzet van zorg op school in het smalle scenario (30% van €187 mln.) Dat is een bevestiging van het eerdere beeld dat door Berenschot (2019) is vastgesteld.
- Onderaan deze nota is een samenvatting van de onderzoeksresultaten opgenomen, met daarin extra aandacht voor het onderwijsperspectief. Tevens is en korte toelichting op de financiële kaders van de relevante zorgwetten opgenomen. Als aparte bijlage vindt u ter informatie ook een factsheet, gemaakt door de onderzoekers, die het rapport samenvat.

Voorgestelde aanpak, waarover overeenstemming is met VWS:

Beslispunt 1:

- Het ontbreekt aan een eenvoudige en eenduidige oplossing het inrichten van een 'collectieve pot'. Zo is geen uitsluitend is over wie verantwoordelijk moet zijn voor de financieringsroute, d.w.z. wie neemt regie als budgethouder en regisseur. Dit kan via de gemeente, onderwijs of een andere partij worden vormgegeven. Daarnaast vraagt het vormgeven van een collectieve pot een grote stelselwijziging, waarbij geldstromen moeten worden verlegd. Dit is

complex en vraagt veel tijd, terwijl het veld behoefte heeft aan een snellere oplossing.

- In plaats daarvan kan door aanpassingen te maken in bestaande wet- en regelgeving en regionale samenwerking te stimuleren tegemoet gekomen worden aan de wens van het veld voor vereenvoudiging, lastenverlichting en rust in het klaslokaal.
- Daarom wordt geen grote stelselwijziging voorgesteld, maar ingezet op aanpassingen binnen de bestaande wet- en regelgeving die op kortere termijn zorgen voor vereenvoudiging en lastenverlichting bij het collectief organiseren (géén volledig collectieve pot) van zorg op school.
- Waardoor ZiO waar nodig regelarm en niet vrijblijvend beschikbaar is en geboden wordt door één (of maximaal twee) vaste zorgaanbieders per school. Op deze manier kunnen we realiseren dat met een beperkt aantal hulpverleners meer rust en continuïteit in de klas ontstaat voor leerlingen.
- OCW heeft daarbij aangegeven graag de 'collectieve pot' als toekomstscenario op tafel te houden – voor het geval deze aanpak onvoldoende blijkt te zijn om de knelpunten aan de kant van het onderwijs weg te nemen.
 - *Maatregelen gericht op de Jeugdwet:*
 - In de Jeugdwet opnemen dat colleges (gemeente) moeten voorzien in een vrij toegankelijke voorziening, en daarmee zonder individuele beschikkingen, voor ZiO;
 - Colleges kunnen daarbij zelf jeugdhulp in onderwijstijd inkopen of de inkoop (al dan niet door middel van een subsidie) overlaten aan de scholen/samenwerkingsverbanden;
 - In de Jeugdwet expliciteren dat colleges (daarna) niet gehouden zijn een individuele voorziening te treffen voor ZiO wanneer deze vrij toegankelijke voorziening volstaat (tenzij het college beoordeelt dat de geboden zorg onvoldoende is op basis van onderzoek en informatie van alle betrokkenen). Een individuele voorziening voor ondersteuning thuis is en blijft daarnaast mogelijk;
 - Opnemen dat colleges de wijze waarop zij invulling geven aan hun verplichtingen afstemmen met de uitvoerders (zorginstellingen en zorgkantoren) in het kader van de wet langdurige zorg en de school/het samenwerkingsverband.
 - *Maatregelen gericht op de wet Langdurige Zorg*
 - De Wlz wijzigen zodat Wlz-uitvoerders verplicht zijn bij de zorginkoop rekening te houden met de ingerichte voorziening in de Jeugdwet (bijv. een verplichte samenwerking).
 - In de Wlz-regelgeving opnemen dat een verzekerde het pgb in principe niet kan besteden voor zorg in onderwijstijd, zodra deze collectief in natura beschikbaar is.
 - In de Wlz opnemen dat Wlz-uitvoerders alle noodzakelijke gegevens ontvangen voor de uitvoering van deze taak. Het gaat om inzicht in de onderwijsinschrijvingen.

Beslispunt 2:

- Scherpere definiëring en afbakening van zorg in onderwijstijd, zodat de ervaren onduidelijkheid over welke ondersteuningsbehoefte door school moet worden geleverd, en welk deel onder de verantwoordelijkheid van zorg valt, zoveel mogelijk weggenomen wordt.
 - Daar waar nodig en mogelijk wordt dit opgenomen in wet- en regelgeving (zowel zorg- als onderwijswetgeving). Met als doel verduidelijking op taken en financiën.
 - Er wordt ingezet op meer handelingsperspectief voor het veld (denk bijvoorbeeld aan informatie en richtlijnen voor de vormgeving van ZiO binnen school voor relevante betrokkenen)

Beslispunt 3:

- Opzetten van een ontwerptafel, met (ervarings-)deskundigen uit de praktijk, zoals geadviseerd vanuit het onderzoek, voor o.a. afstemming met het veld en op voorgestelde aanpak en nadere vormgeving en uitwerking.
- VWS heeft de opdracht om de aanpak voor ZiO budgetneutraal te realiseren gezien de Hervormingsagenda Jeugd. Ook voor OCW moet de aanpak budgetneutraal worden gerealiseerd.
- Aanpassingen van de zorgverzekeringswet (Zvw) blijkt niet nodig, ondanks dat het aandeel van de zorg die geleverd wordt op school van uit de Zvw procentueel aanzienlijk is. Het betreft hier echter met name individuele paramedische zorg die veel maatwerk vraagt per leerling en zich dus niet goed leent voor een collectieve aanpak. Daarnaast blijken er in de huidige situatie weinig tot geen obstakels te worden ervaren met de financiering hiervan.

Draagvlak politiek/maatschappelijk

- Er is een gedeeld gevoel van urgentie onder professionals, beleidsmakers en bestuurders voor een duurzame oplossing voor de knelpunten rondom zorg in onderwijstijd.
- Gezien de onderzoeksresultaten en gesprekken met het veld, is het voorstelbaar dat een gebundelde financiering (collectieve pot) verwacht wordt. Echter is voor een dergelijke stelselwijziging geen snelle, eenduidige en gedragen oplossing. Ook brengt een grote stelselwijziging nadelen mee en nieuwe afbakeningsvraagstukken. Daarom wordt gekozen te investeren in samenwerking die leidt tot vereenvoudiging en lastenverlichting
- De bovenstaande oplossingsrichtingen zijn eind februari informeel voorgelegd aan VNG. De wens voor een stap naar meer collectivisering voor cluster 3 en 4 onderwijs wordt door de VNG herkend. Er wordt aandacht gevraagd voor de financiële kaders en de inrichting van een vrij toegankelijke voorziening binnen de Jeugdwet. De oplossingsrichtingen zijn begin maart ook besproken met één van de zorgkantoren, die positief ontvangen zijn en haalbaar ingeschat. De aanpak is ook ambtelijk besproken met onderwijs-, zorg- en cliëntorganisaties.

- Als we voor deze aanpak kiezen, is verdere, formele, afstemming met het veld over de vormgeving en de uitwerking hiervan nog nodig.

Toelichting

Ambtelijk overleg tussen VWS en OCW

- De resultaten uit het eindrapport en bovenstaande aanpak zijn besproken in een directeurenoverleg tussen OCW en VWS.
- De afgelopen jaren is onderzocht of en hoe één collectieve pot met gebundelde (zorg)middelen uit ten minste jeugdwet en Wlz – in beheer bij school of gemeente – zou kunnen bijdragen aan het vereenvoudigen van de inzet van zorg op school.
- OCW heeft daarbij aangegeven graag de 'collectieve pot' als toekomstscenario op tafel te houden – voor het geval bovenstaande aanpak onvoldoende blijkt te zijn om de knelpunten aan de kant van het onderwijs weg te nemen.
- VWS ziet deze pot ook als alternatief indien de voorgestelde aanpak hierboven niet toereikend blijkt, maar benadrukt ook dat het inrichten hiervan ingrijpend is en complex.
- Daarom is het van belang dat de voorgestelde aanpak over 5 á 6 jaar wordt geëvalueerd om te bezien of we de ervaren knelpunten voldoende weg hebben kunnen nemen.
- Afhankelijk van de uitkomsten van een dergelijke evaluatie kan opnieuw gekeken worden naar nut en noodzaak van de 'collectieve pot'.

Risico's en aandachtspunten bij het eindrapport en de voorgestelde aanpak ZiO:

- Op dit moment bestaat een onwenselijke en oneigenlijke situatie aangaande de besteding van onderwijsmiddelen. Deze worden, zo blijkt, niet alleen voor onderwijs maar ook voor zorg ingezet. Dit kan ertoe leiden dat scholen financieel in de knel raken. Scholen geven aan dat ze geld aan zorg uitgeven omdat de extra inzet voor zorg en ondersteuning vaak ingewikkeld is, lang duurt, maar wel geregeld moet worden.
- Onderwijsgevend personeel is nu deels gemoeid met zorgtaken, wat ten koste gaat van het geven van onderwijs en de kwaliteit van het onderwijs. Daarnaast is er door het grijze gebied tussen onderwijs en zorg geen duidelijkheid over wat zorg is en wat onderwijs.
- Er is daarnaast veel variatie in de toekenning van TLV's (de extra ondersteuningsmiddelen uit onderwijsgeld die scholen in cluster 3 en 4 ontvangen), dit zorgt voor onduidelijkheid en (een gevoel van) ongelijkheid.
- Er is de afgelopen jaren veel informatie is opgehaald over de mogelijkheden voor een collectieve pot met bijbehorende ontschotting. De voorgestelde aanpak, waarbij wordt ingezet op een collectieve inzet binnen de huidige wet- en regelgeving kan voor het veld en de politiek mogelijk een magere uitkomst zijn. Wij verwachten in ieder geval vanuit de sectorraad Gespecialiseerd Onderwijs voorafgaand aan het debat

onderwijs en zorg (gepland na het meireces) een brief waarin ze op dit thema in zullen gaan.

- De voorgestelde aanpak vraagt mogelijk ook wetswijzigingen aan de kant van OCW (daar wat het gaat om een scherpere afbakening van taken en ondersteuning die onder onderwijs danwel zorg vallen). Dit vraagt extra capaciteit en de prioritering van dit dossier zal invloed hebben op de snelheid waarmee dit opgepakt en gerealiseerd kan worden.

Financiële aspecten:

- Speciaal onderwijs wordt bekostigd via de bekostiging PO.
- In de voorgestelde uitwerking van de adviezen van het rapport gaat er niet meer onderwijsgeld naar het speciaal onderwijs.
- Het zou kunnen dat, met de voorgestelde aanpak, scholen een minder grote bijdrage gaan leveren aan de bekostiging van zorg die wordt geleverd op scholen dan nu het geval is. Omdat de verwachting is dat met een collectieve inzet vanuit de Jeugdwet en de Wlz de zorg efficiënter kan worden gerealiseerd en scholen minder vaak zelf de zorg oneigenlijk organiseren vanuit onderwijsmiddelen.

In afwachting van aanpassing van wet- en regelgeving:

- Worden good practices landelijk gedeeld met behulp van o.a. kennispartners;
- Is de EMB-regeling (regeling bijzondere bekostiging voor leerlingen met en ernstige meervoudige beperking) voor 2023 verlengd, verdere verlenging wordt onderzocht.
- Is de inzet van het project zorgarrangeurs, waarbij scholen worden ondersteund in het zo collectief en regelarm organiseren van zorg in onderwijstijd, met 1 kalenderjaar verlengd.
- Monitoring Pilot Hart van Brabant (een van de pilots die door Oberon & DSP zijn gevolgd) is voor 2023 verlengd.

Juridische haalbaarheid

- Aanpassingen van de Jeugdwet worden haalbaar ingeschat door de directie WJZ van VWS. Het ligt in lijn van de (concept) Hervormings Agenda Jeugd, voor het voornemen om lichtere vormen van jeugdhulp zoveel mogelijk op te nemen in vrij toegankelijke voorzieningen. Net als het voornemen om te expliciteren dat het college niet is gehouden te voorzien in een individuele voorziening als een passende vrij toegankelijke voorziening beschikbaar is.
- De aanpassingen van de Wlz zijn ingrijpend, maar worden op voorhand niet juridisch onhaalbaar geacht. Dit moet echter nog nader worden uitgezocht.

Bijlage - Historische context en kernpunten onderzoek Berenschot (2019) en eindrapport Oberon & DSP (2022) met specifieke aandacht voor onderwijsaspecten.

Om de verbinding tussen onderwijs en zorg te verbeteren hebben OCW en VWS in 2018 – mede op basis van het regeerakkoord – tien maatregelen aangekondigd, waaronder het verbeteren van de financiering voor zorg in onderwijstijd. Ter onderbouwing van varianten van collectieve financiering voor zorg in onderwijstijd heeft Berenschot vier jaar geleden het onderzoek 'inzicht in zorg in onderwijstijd' opgeleverd.

Berenschot (2019)

- Berenschot concludeerde in 2019 al dat scholen over het algemeen kiezen voor een pragmatische insteek voor de zorg in onderwijstijd (snel geregeld voor het kind, zonder administratieve last, met een beperkt aantal betrokken medewerkers); ze bieden en betalen ondersteuning grotendeels zelf, voor zover het budget dit toelaat. Scholen gaven in 2019 aan dat zij 87% van de ondersteuning betalen vanuit onderwijsbudget. Maar dit leidt in toenemende mate tot financiële druk.
- Het grootste deel (75% van de totale kosten) wordt betaald vanuit de basisbekostiging, daarnaast wordt een deel van het ondersteuningsbudget van het samenwerkingsverband ingezet en wordt op een aantal specifieke ondersteuningsbehoeften geld vanuit de EMB-regeling ingezet. In toenemende mate gaven scholen in 2019 aan dat ze een beroep deden op gemeenten, zorgkantoren/-verzekeraars en ouders om een deel van de geboden zorg te bekostigen.
- De onderzoekers stelden, na een analyse van de onderwijs- en zorgwetten vast, dat er in de wet- en regelgeving overlap zit ten aanzien van de typen ondersteuning (en zorg). Dat geldt in het bijzonder voor vormen van begeleiding en behandeling van psychische aandoeningen.

Het onderzoek bevestigde dat de organisatie van zorg in onderwijstijd erg complex is, maar dat voor een structurele oplossing meer tijd en informatie nodig is. Daarom is ervoor gekozen (2019) om de scholen in de tussentijd te helpen met de zorgarrangeurs en door het opzetten van twee pilots. Deze zorgarrangeurs kregen een dubbele taak; aan de ene kant hielpen zij om binnen bestaande kaders zorg in onderwijstijd beter in te richten, en aan de andere kant werd hierbij data verzameld om te komen tot een inschatting van de benodigde budgetten vanuit de verschillende zorgwetten. Ook de pilots hadden een tweeledig doel. Ten eerste werd bezien hoever we konden komen met een collectieve financiering binnen de huidige regels. Ten tweede was de pilot ook bedoeld om te kijken hoeveel budget er uit welke wet zou moeten komen in een collectief scenario. Oberon & DSP hebben de opdracht gekregen om de pilots en inzet van de zorgarrangeurs op de scholen te volgen en hebben eind 2022 een eindrapportage hierover opgeleverd.

In november 2022 hebben Oberon & DSP hun eindrapportage 'naar collectieve financiering van zorg in onderwijstijd' opgeleverd. Zij concluderen o.a. het volgende:

- Op dit moment is er sprake van een gemiddelde inzet van bijna 19 FTE (zorg én onderwijs) per 100 (v)so-leerlingen. Waarbij de totale kosten oplopen tot meer dan €700 mln.
- Het blijkt dat scholen niet alleen onderwijs, maar ook een aanzienlijk deel van de zorginzet zelf bekostigen uit onderwijsmiddelen en dat scholen taken uitvoeren die als zorg te bestempelen zijn.
- Er kan op verschillende manieren gekeken worden naar de verschillende taken en ondersteuning op school die vallen onder zorg in onderwijstijd. De onderzoekers maken onderscheid in een smal, medium en breed scenario. In het smalle scenario zijn alleen hele specifieke en zwaardere zorgtaken opgenomen, terwijl in het brede scenario de totale omvang aan zorg en ondersteuning is opgenomen.
- In een breed scenario van taken die vallen onder zorg in onderwijstijd neemt het onderwijs 66% van de zorgkosten voor haar rekening (€463 mln van in totaal €704 mln), wat in het smalle scenario terugloopt naar 30% (€56 mln van de €187 mln).
- Dit betekent dat de kosten voor (de relatief lichtere) zorg- en onderwijstaken in het brede scenario voor het overgrote deel gedragen worden door het onderwijs. Denk dan aan begeleiding van (sociale) vaardigheden, begeleiding van leerstoornissen en overige zorg en ondersteuning. Ook voor indirecte zorg, zorggerelateerd overleg en begeleiding van gedragsproblematiek is het m.n. het onderwijs dat deze taken financiert. De relatieve bijdrage van het onderwijs is minder waar het gaat om persoonlijke verzorging, verpleging en geneeskundige verzorging.
- Meer dan de helft (57%) van alle zorg en ondersteuning wordt verzorgd door leraren en onderwijsassistenten in het (v)so, op afstand gevolgd door persoonlijk begeleiders.
- Alle scholen krijgen een basisbekostiging per ingeschreven leerling en daarnaast ontvangt elke (v)so-school aanvullend een bedrag van het samenwerkingsverband, afhankelijk van de hoogte van de TLV.
- Scholen ervaren veel differentiatie in de toekenning van de TLV's en kloppen regelmatig aan bij het samenwerkingsverband voor een hogere TLV. De ervaring is dat er vaak een TLV-laag wordt afgegeven (= lager bedrag) .
- Het rapport geeft aan dat sommige scholen tijd en moeite nemen voor het aanvragen van Jeugdwet-beschikkingen en Wlz-indicaties, maar dat andere scholen zich die moeite besparen en vanuit eigen middelen zorg inkopen. Het rapport noemt dit *'meer uit nood geboren dan een weloverwogen strategie'*.
- Deze oneigenlijke situatie is niet alleen financieel onwenselijk, maar gaat ook ten koste van de tijd van het onderwijsgevend personeel en daarmee van de kwaliteit van het onderwijs.

Toelichting financiële kaders relevante zorgwetten

- De Jeugdwet is gericht op jeugdigen (in principe tot 18 jaar) en hun gezinnen die hulp en ondersteuning nodig hebben bij opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen, beperkingen in de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie. Gemeente bepaalt de financiering.
- De WIZ is van toepassing wanneer er sprake is van een blijvende zorgbehoefte, waarbij permanent toezicht of 24 uur per dag zorg in de nabijheid nodig is. Bijv. kinderen met (ernstige) meervoudige beperking, met (ernstige) verstandelijke beperking en daardoor aangewezen zijn op permanent toezicht of zorg. CIZ indiceert.
- De Zvw is een wet die de zorgverzekering regelt o.a. voor verpleging of bepaalde vormen van therapie bij chronische ziekte of lichamelijke, zintuiglijke of lichtverstandelijke beperkingen. De kinderverpleegkundige indiceert.

TER BESLUITVORMING

Aan: MPVO

Kansengelijkheid en
Onderwijsondersteuning

Van
Persoonlijke levenssfeer - bescherming

Datum
14 maart 2023

Referentie
37335372

Bijlagen
Kamerbrief + bijlagen

nota

Kamerbrief Passend Onderwijs

Aanleiding

Op 5 april vindt het debat passend onderwijs plaats. In de week van 27 maart stuurt u een kamerbrief Passend Onderwijs en een voortgangsrapportage van de verbeteraanpak naar de Tweede Kamer. Op 14 maart is in een overleg uw reactie op de eerste concept Kamerbrief besproken.

zie brief

Geadviseerd besluit

- Bent u akkoord met de bijgevoegde concept-voortgangsrapportage?
- Kunt u zich vinden in de aangepaste toon van de Kamerbrief? Heeft u nog overige opmerkingen over de Kamerbrief?

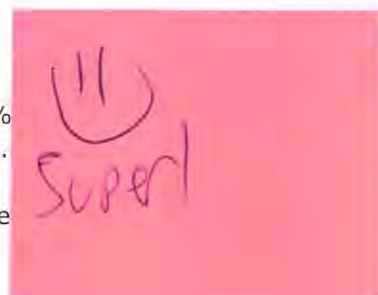
Kernpunten

- Tijdens het overleg van 14 maart gaf u aan de Kamerbrief actiegerichter en 'strijdbaarder' te maken. De algehele tekst is daarom flink veranderd. In samenwerking met COM is deze nieuwe versie tot stand gekomen. Daarnaast is er meer aandacht gevestigd op de positieve ontwikkelingen (lichtpuntjes).
- In deze nieuwe versie zijn tevens enkele onderwerpen toegevoegd of ingrijpend gewijzigd. **Deze passages zijn nauw veranderd.** In deze passages is rekening gehouden met wat met u besproken is op 14 maart. Het gaat hierbij om:
 - o *Evaluatie Steunpunt Passend Onderwijs*
 - o *Zorg in Onderwijstijd*
U ontvangt een aparte inhoudelijke nota over dit onderwerp. Daarnaast zit bij de voorbereiding van uw overleg met de Stas VWS van komende dinsdag 21 maart een korte samenvatting.
 - o *Landelijke norm voor de basisondersteuning*
 - o *Wetsvoorstel Verzuim (aanzienlijk aangepast)*: Zie hieronder voor een update
 - o *Reserves samenwerkingsverbanden*
De Kamer heeft u verzocht om te reageren op de brief van de samenwerkingsverbanden over het korten van reserves.
- Met de Kamerbrief wordt de tweede voortgangsrapportage over de 25 maatregelen van de verbeteraanpak passend onderwijs meegestuurd. Dit is een feitelijke weergave van de stappen die zijn gezet vanaf december 2021 (eerste voortgangsrapportage) tot en met maart 2023. Deze versie is op ambtelijk niveau afgestemd met de leden van het impulsoverleg passend

onderwijs¹. Vanwege de vormgeving van de voortgangsrapportage moet de definitieve versie op 24 maart af zijn.

Wetsvoorstel verzuim

- Dank voor de complimenten op onze vorige nota, dat vonden we erg leuk!
- U vroeg bij de vorige nota of het gaat lukken om er voor het debat echt 100% uit te zijn en O&O echt enthousiast te laten zijn. Ons beeld is dat dit is gelukt. We merken bijvoorbeeld in overleggen met andere externen dat O&O zich positief over het wetsvoorstel uitlaat en O&O heeft aangegeven de brief die ze zelf zal versturen voorafgaand aan het debat de TK aan te passen. O&O bevestigt dit positieve beeld naar ons en naar u ook.
- U vroeg onderdelen uit de Kamerbrief te schrappen als we er niet volledig uitkomen en waar mogelijk te vragen wat voorstellen van O&O zijn. We kunnen de laatste openstaande punten als volgt oplossen:
 - We gaan een traject inzetten op de veranderende rol van de leerplichtambtenaar en op de slag naar aanwezigheidsbeleid. Dit pakken we dus procesmatig op.
 - Er worden geen individuele gegevens over geoorloofd verzuim gedeeld met de lpa. Ingrado lijkt daar gezien de privacyzorgen inmiddels begrip voor te hebben. Op 21 maart hebben we hierover nog wel een overleg met Ingrado.
 - Rol samenwerkingsverband (SWV) bij afgeven vrijstelling 5 onder a: hier hebben we een compromis over bereikt met O&O. We nemen op in de wet dat het onderwijskundig perspectief altijd wordt betrokken door de beoordelend arts en dat die daarbij het SWV kan betrekken, maar dit wordt geen verplichting. Dat betekent in de praktijk dat bij een vrijstelling altijd wordt gekeken naar de onderwijsmogelijkheden van een kind naast het medische beeld. Het is aan de arts of hij hiervoor het SWV om hulp vraagt. We moeten nog scherp kijken wat we in de wet en in de memorie van toelichting zetten, maar over de bedoeling zijn we het eens. De bedoeling is dat het SWV eigenlijk altijd een rol heeft bij elke vrijstelling en dat het vooral nog wordt betrokken als een kind nog niet beeld is bij een SWV. Maar we willen voorkomen dat het SWV opnieuw langskomt als het al een rol heeft gehad in het traject. Met een 'kan-bepaling' zoals hierboven beschreven verplichten we het betrekken van het SWV echter niet. De

¹ leerlingen: LAKS, JongPIT; ouders: Ouders&Onderwijs, Balans, IederIn; leerkrachten en begeleiders in/om de school: AOb, CNV, LBBO/FVOV, BIOND; schoolleiders: AVS; schoolbesturen: PO-Raad, VO-raad, Sectorraad GO, Sectorraad Praktijkonderwijs, VIVIS/Siméa; samenwerkingsverbanden: NetwerkLPO, Sectorraad samenwerkingsverbanden VO; ondersteuners: Ingrado, Onderwijsconsulenten, Steunpunt passend onderwijs; overheden: Inspectie van het Onderwijs, VNG, VWS. De (jeugd) zorg is aangesloten via bestaande gremia waarin specifiek wordt gewerkt aan de verbinding tussen onderwijs en (jeugd)zorg, zoals de Zorg voor de Jeugd en Mét Andere Ogen.

vertegenwoordigers van de SWV bespreken het voorstel deze week nog met hun achterban.

- U vroeg de Kamerbrief te herschrijven op basis van hoe het nieuwe WV eruit zou zien. In de versie die u bij deze nota vindt, is dat gedaan (zie blauwe **argering**).
- U vroeg ook naar een verklaring van het aantal gestegen vrijstellingen 5 onder a. In het kwalitatieve onderzoek van Ingrado (dat we als bijlage bij de Kamerbrief Passend Onderwijs meesturen) worden verschillende mogelijke oorzaken genoemd: tekort aan passend onderwijs, inhaalslag na covid en mogelijke psychische problemen. Om beter inzicht te krijgen in de oorzaken wordt hier ook nader onderzoek naar gedaan, zowel door de G4 als door VWS in samenwerking met OCW. Tot slot proberen we met bovenstaande maatregelen het aantal vrijstellingen terug te dringen.
- U heeft gevraagd om vaart te maken op de digitale school en u van een update over verschillende opties te voorzien. U ontvangt een nota begin april.
- Tot slot werd in de vorige nota akkoord gevraagd aan u op het meesturen van het rapport naar flankerend beleid om te voldoen aan de termijnen van openbaarmaking. We hebben het definitieve rapport inmiddels ontvangen. Het rapport onderstreept de overeenstemming over de bedoeling en biedt een bruikbaar kader voor het vormgeven van het verzuimbeleid op scholen. Het rapport onderstreept echter ook de zorgen over de privacy, de snelheid van het proces en de samenhang met aanpalende trajecten als aanwezigheidsbeleid. De onderzoekers geven aan het nu niet het goede moment te vinden en bevelen aan om meer tijd te nemen voor het gesprek over hoe het wetsvoorstel moet worden vormgegeven. De gesprekken die de onderzoekers met het veld hebben gevoerd waren op basis van de oude versie van het wetsvoorstel. Ons beeld is dat we dit gesprek goed hebben gevoerd en blijven voeren met deze nieuwe slag op het wetsvoorstel.

Planning

Datum	Overleg	Opmerking
21 maart	Vooroverleg MPVO + Stas VWS	Bespreking van verdeling dossiers, inhoudelijke onderwerpen en een concept-kamerbrief Passend Onderwijs
21 maart	Overleg MVPO met de samenwerkingsverbanden	Toelichting op generieke korting en gesprek over inhoudelijke samenwerking en prioriteiten.
24 maart	Vorbereidingsdossier in tas MPVO / Stas VWS	
29 maart	Uiterlijk versturen Kamerbrief naar de kamer	

Datum
14 maart 2023

30 maart 16:15-17:00	Eerste vooroverleg MPVO Commissiedebat Passend Onderwijs	
31 maart	Eventueel aangepaste versie voorbereidingsdossier in tas	
3 of 4 april	Aanvullingen op voorbereidingsdossier nav vooroverleg/sondering in tas.	
5 april 09:15-10:00 5 april 10:00-16:00	Vooroverleg debat Debat Passend Onderwijs	MPVO + Stas VWS MPVO + Stas VWS
31 mei	Debat Zorg & Onderwijs	

TER BESLUITVORMING

Aan: MPVO

Kansengelijkheid en
Onderwijsondersteuning

Van

Persoonlijke levens

T Persoonlijke levenssfeer - bes

Datum

16 februari 2023

Referentie

35684069

Bijlagen

Extern OCW afgestemd
VWS

nota

Stand van zaken experiment
onderwijszorgarrangementen

Aanleiding

Met deze nota informeren we u over de actuele stand van zaken m.b.t. de aanvragen voor het experiment. Tevens vragen we een besluit over drie specifieke aanvragen, en over het voorstel voor een tweede aanvraagronde voor het experiment onderwijszorgarrangement. Gelijktijdig wordt ook de staatssecretaris VWS geïnformeerd en geadviseerd u te volgen in uw besluit.

OCW werkt samen met VWS aan het verbeteren van de mogelijkheden om maatwerk te kunnen bieden aan jongeren met een complexe ondersteuningsbehoefte. Met het experiment onderwijszorgarrangementen (oza) krijgen ten hoogste 80 onderwijszorgarrangementen de mogelijkheid om op experimenteerbasis vanaf 2023 af te wijken van bepaalde onderwijswetgeving, namelijk: onderwijstijd, onderwijslocatie, onderwijsinhoud en bekostiging. Scholen en samenwerkingsverbanden hebben van 15 november tot en met 15 december 2022 een aanvraag voor dit experiment kunnen indienen. Op drie na hebben alle aanvragen begin deze maand een toekenning ontvangen. Zij kunnen nu starten met het experiment. De ervaringen die met het experiment worden opgedaan zullen worden gebruikt voor de wetswijziging.

Besluitpunten

1. Uw akkoord op de adviezen voor drie specifieke aanvragen. Het betreft:
 - toekennen van de aanvraag van Bedrijfsinformatie - vertrouwelijk verstrekt en
 - afwijzen van de aanvragen van Bedrijfsinformatie - vertrouwelijk en Bedrijfsinformatie - vertrouwelijk verstrekt

Na uw akkoord worden de toekenning- en afwijzingsbrieven namens u door de directeur Kansengelijkheid en Onderwijsondersteuning (KenO) ondertekend.

2. Uw akkoord op een tweede aanvraagronde voor het experiment onderwijszorgarrangementen, zodat zoveel mogelijk oza's – en daarmee leerlingen – kunnen deelnemen.

Geadviseerd besluit

Ad1) Het advies is om de aanvraag van Bedrijfsinformatie - vertrouwelijk verstrekt toe te kennen:

- het voorstel van Bedrijfsinformatie - vertrouwelijk verstrekt is uniek. Geen van de aanvragen voor oza is vergelijkbaar met dit voorstel. Gegeven de beperkingen in de huidige wet- en regelgeving (c.q. de

interpretatie daarvan) ten aanzien van digitaal afstandsonderwijs is het experiment de uitgelezen mogelijkheid om de effectiviteit van een digitale school - als het gaat om thuiszitters weer aan het leren te krijgen – in een gecontroleerde setting nader te onderzoeken. Ook bedient [Bedrijfsinformatie - vertrouwelijk verstrekt] leerlingen die anders mogelijk geen onderwijs krijgen. Hiermee kan [Bedrijfsinformatie - vertrouwelijk verstrekt] een positieve maatschappelijke bijdrage leveren. [Bedrijfsinformatie - vertrouwelijk verstrekt] is een initiatief van [Bedrijfsinformatie - vertrouwelijk verstrekt] voor voortgezet onderwijs.

- De aanvraag van [Bedrijfsinformatie - vertrouwelijk verstrekt] sluit niet volledig aan op het kader voor onderwijszorgarrangementen zoals deze zijn ingestoken. [Bedrijfsinformatie - vertrouwelijk verstrekt] werkt samen met een partij die hen ondersteunt in hun (zorg-)traject met de leerlingen, maar heeft vanwege de zeer diverse zorgbehoefte van de leerlingen (en de geografische spreiding van de leerlingen over het land) geen samenwerking met één zorgaanbieder voor de leerlingen. Daarnaast is de financiering van het initiatief op langere termijn onzeker. Ze hebben op dit moment budget voor de termijn van 1 jaar. Dit komt o.a. omdat de gemeente pas langer geld beschikbaar wil stellen als ze zich kwalificeren voor het experiment. [Inspectie - controle - toezicht, Bedrijfsinformatie - vertrouwelijk verstrekt]

- De aanvraag van [Bedrijfsinformatie - vertrouwelijk verstrekt] wijkt af van de andere aanvragen omdat sprake is van afstandsonderwijs waar ook leerlingen onder kunnen vallen die niet direct met zorg te maken hebben. Gegeven de unieke setting van de aanvraag en de maatschappelijke meerwaarde van het initiatief voor de beleidsontwikkeling wordt u evenwel geadviseerd deze aanvraag toe te kennen.

Het advies is om de aanvraag van [Bedrijfsinformatie - vertrouwelijk verstrekt] af te wijzen:

- De aanvraag van [Bedrijfsinformatie - vertrouwelijk verstrekt] is incompleet. Er is geen gemeente betrokken en ze missen in de samenwerkingsovereenkomst (ook na herhaaldelijk contact) de vereiste handtekening van een samenwerkingsverband. We stellen voor om de aanvraag af te wijzen op grond van dit van tevoren opgestelde criterium en het initiatief de kans te geven om de aanvraag (bij een positief besluit) te vervolledigen voor de tweede aanvraagronde.

Het advies is om de aanvraag van [Bedrijfsinformatie - vertrouwelijk verstrekt] af te wijzen:

- De aanvraag van [Bedrijfsinformatie - vertrouwelijk verstrekt] is incompleet. Ze missen in de samenwerkingsovereenkomst (ook na herhaaldelijk contact) de vereiste handtekening van een samenwerkingsverband. We stellen voor om de aanvraag af te wijzen op grond van dit van tevoren opgestelde criterium.
- **Inspectie - controle - toezicht** [Bedrijfsinformatie - vertrouwelijk verstrekt]

Inspectie - controle - toezicht

Ad 2) De aanvraagronde heeft 40 aanvragen opgeleverd. Dit aantal blijft ruim onder de 80 aanvragen waar ruimte voor was met het oog op het aan het experiment gekoppelde onderzoek. Het advies is daarom om een tweede aanvraagronde te organiseren.

Argumenten voor een tweede aanvraagronde:

- Met een tweede aanvraagronde kunnen er meer oza's deelnemen aan het experiment en meer leerlingen gebruik maken van de maatwerk mogelijkheden die het experiment biedt. Hiermee komen we tegemoet aan de wens van zowel de politiek als het veld.
- Op die manier vergroten we de kans op meer inschrijvingen en daarmee op meer leerlingen die gebruik kunnen maken van de experimenteerruimte. Let op: met een extra aanvraagronde is het niet gegarandeerd dat we 80 inschrijvingen zullen realiseren. Met het huidige aantal (40 inschrijvingen) is bijvoorbeeld al 1/3^e van de samenwerkingsverbanden betrokken bij het experiment.
- Informatie die met deze aanvullende deelnemende oza's wordt opgehaald kan, waar relevant en mogelijk, met het wetstraject meegenomen worden.
- Het openstellen van een tweede aanvraagronde betekent het aanpassen van de Uitvoeringsregeling experiment onderwijszorgarrangementen. In deze uitvoeringsregeling worden nadere regels gesteld over de aanvraag, de selectie van de aanvraag en de beslissing op de aanvraag. Aangezien deze regeling sowieso nog aangepast wordt vanwege de regels omtrent de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het monitor- en evaluatieonderzoek kan dit dan samenkomen in één wijzigingsregeling.

Argumenten tegen een tweede aanvraagronde

- De reeds ontvangen en beoordeelde meldingen bedienen diverse doelgroepen en regio's, omvatten oza's van uiteenlopende groottes en maken op verschillende manieren gebruik van de afwijkingen die mogelijk gemaakt worden. De verwachting is dat dit veel informatie op zal leveren om goede input te geven voor het beoogde wetstraject.
- Een tweede aanvraagronde vraagt extra tijd en capaciteit, denk aan: input leveren voor het aanpassen van de huidige regeling, openstellen van een nieuwe aanvraagperiode met bijbehorende beoordeling, beschikkingen en (indien van toepassing) bezwaar.
- Een tweede lichting experimenten zal pas later van start gaan, dit heeft ook consequenties voor de tijdigheid van de informatie die over deze nieuwe initiatieven door het onderzoeksbureau kan worden opgehaald in relatie tot het wetstraject. Het heeft geen impact op het tijdpad van de initiatieven uit de eerste aanvraagronde.

Toelichting

Achtergrondinformatie niet-aanvragers:

- Eind 2022 hadden partijen de kans om hun aanvraag in te dienen. In aanloop naar de aanvraagperiode zijn betrokken partijen op verschillende momenten en manieren geïnformeerd over het experiment. Denk bijvoorbeeld aan: het webinar via Steunpunt Passend Onderwijs, presentaties op een bijeenkomst van jeugdzorgregio's, op de verzuimdag en spreekuren waar we met geïnteresseerde partijen in gesprek gingen over het experiment en de aanvraagprocedure.
- Uiteindelijk hebben we minder aanvragen ontvangen dan vooraf verwacht.
- We hebben met verschillende partijen gesproken die hebben besloten geen aanvraag voor het experiment in te dienen. Signalen die we daarover ontvangen zijn:
 - Er is meer tijd nodig om alle betrokken partijen te laten tekenen voor deelname aan het experiment.
 - Samenwerkingsverbanden vrezen dat de TLV kosten dusdanig zullen stijgen dat zij financieel minder te besteden hebben.
 - Het experiment stelt kaders die lastig blijken in de praktijk. Zo zijn bij onderwijszorgarrangementen met regelmaat meerdere besturen en samenwerkingsverbanden betrokken. Als een deel wel deelneemt aan het experiment en een ander deel niet zorgt dit voor onduidelijkheid onder de leerlingen die naar dezelfde zorgaanbieder gaan.
 - Besturen verwachten bij deelname aan het experiment dat er leerlingen uit andere besturen bij hen ingeschreven worden. Indien het oorspronkelijke bestuur na afronding van de oza weigert de leerling weer op te nemen kan dit zorgen voor vollere klassen of wachtlijsten voor scholen die vallen onder het deelnemende bestuur.
- De komende weken zullen we de gesprekken met partijen die hebben aangegeven toch geen aanvraag te doen voortzetten, zodat we verder kunnen verduidelijken welke obstakels er ervaren zijn. Dit levert informatie op voor het proces van de tweede aanvraagronde en mogelijk ook voor het wetstraject.

Stand van zaken aanvragen experiment onderwijszorgarrangementen

- Vanuit het veld is in de aanloop naar de inschrijvingstermijn veel interesse getoond in deelname aan het experiment onderwijszorgarrangementen
- Uiteindelijk zijn er 40 aanvragen gedaan, soms gebundeld, waardoor er in totaal over 46 op zichzelf staande oza's gesproken kan worden.
- De aanmeldingen bedienen diverse doelgroepen, alle vier de clusters speciaal onderwijs en alle regio's (m.u.v. Flevoland), omvatten oza's van uiteenlopende groottes en maken op verschillende manieren gebruik van de afwijkingen die mogelijk gemaakt worden.
- Bij deze aanvragen zijn 75 schoolbesturen en 58 samenwerkingsverbanden betrokken. Bedrijfsinformatie - vertrouwelijk verstrekt Bedrijfsinformatie - vertrouwelijk verstrekt

Financiële gevolgen

- Samenwerkingsverbanden worden niet gecompenseerd voor het deelnemen aan het experiment. Het organiseren van een tweede aanvraagronde brengt dus geen aanvullende kosten met zich mee.
- Voor het onderzoek naar de resultaten is een post opgenomen in het reguliere bestedingsplan.
- Aan een tweede aanvraagronde voor het experiment onderwijszorgarrangementen zijn mogelijk beperkte uitvoeringskosten voor DUO verbonden. We verwachten dat dit uitvoerbaar is en uitgevoerd kan worden binnen het basiscontract daarom reeds gedekt is. Er moet echter nog wel een (verkorte) uitvoeringstoets aangevraagd worden.